

Z AKTUÁLNÍ JUDIKATURY

POVINNOST ZAMĚSTNAVATELE K NÁHRADĚ ŠKODY ZPŮSOBENÉ ZAMĚSTNANCI V DŮSLEDKU JEDNORÁZOVĚ VYPLACENÉ DLUŽNÉ MZDY

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. února 2023, sp. zn. 21 Cdo 3761/2021

(dostupný na www.nsouid.cz)

Nejvyšší soud se již ve své rozhodovací činnosti zabýval případy uplatňované **náhrady škody spočívající ve vyšší dani z příjmů**. V rozsudku ze dne 14. 6. 2005, sp. zn. 21 Cdo 2023/2004, uveřejněném pod č. 10/2006 Sb. rozh. obč., uzavřel, že **zaplatil-li zaměstnanec vyšší daň z příjmů fyzických osob jenom proto, že mu zaměstnavatel vyplatil náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející mu za delší časové období po lhůtě splatnosti jednorázově, vznikla tím zaměstnanci škoda, za kterou zaměstnavatel odpovídá** podle § 187 odst. 2 zákoníku práce (nyní srov. § 265 odst. 2 zákoníku práce).

V těchto případech dochází ke vzniku povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu proto, že platby, jež byl povinen platit pravidelně, zaplatil zaměstnanci za delší období po lhůtě splatnosti jednorázově. Stejně tak v nyní posuzované věci není žalobou uplatňován nárok na náhradu škody z důvodu pouhého prodlení, ale proto, že po splatnosti byly dlužné částky zaplacené jednorázově (resp. spolu s jednorázově vyplacenými úroky z prodlení, jak žalobce začal poprvé akcentovat v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně). **Spočívá-li tedy škoda ve vyšší daňové povinnosti, která by zaměstnanci nevznikla, kdyby byly platby placeny zaměstnavatelem postupně v termínech jejich splatnosti, nejedná se o škodu způsobenou (toliko) prodlením dlužníka, a není proto důvod, aby úroky z prodlení takovou škodu kryly;** ustanovení § 519 obč. zák. (*zákona č. 40/1964 Sb.; obdobnou právní úpravu lze v účinném občanském zákoníku nalézt v § 1971 – pozn. autorů*) se proto v takovém případě nepoužije.

Komentář

V komentovaném rozsudku se Nejvyšší soud vyjádřil k případu zaměstnance, který se vůči zaměstnavateli domáhal (mimo jiné) náhrady škody spočívající v zaplacení solidárního zvýšení daně z příjmů fyzických osob, která mu vznikla proto, že zaměstnavatel vyplatil zaměstnanci jednorázově mzdu dlužnou za delší časové období. Pokud by tedy zaměstnavatel vyplácel mzdu průběžně, zaměstnanci by povinnost zaplatit solidární zvýšení daně nevznikla (a to konkrétně z důvodu, že limit pro tzv. solidární zvýšení daně se testuje zvláště pro každé zdaňovací období, kterým je jeden kalendářní rok, s tím, že pokud by zaměstnavatel mzdu

vyplácel průběžně, tak by zaměstnanec v žádném kalendářním roce tento limit nepřekročil). Spolu s dlužnou mzdou byly zaměstnanci současně vyplaceny také úroky z prodlení, a to ve výši přesahující solidární zvýšení daně.

Soudy se proto zabývaly otázkou, zda je za těchto okolností zaměstnavatel povinen k náhradě škody odpovídající vyšší daňové povinnosti. Soud prvního stupně se přiklonil na stranu zaměstnavatele, když uzavřel, že škoda je v tomto případě kryta zaplacenými úroky z prodlení, neboť částka odpovídající těmto úrokům převyšuje částku představující solidární zvýšení daně z příjmů. Žalobu proto zamítl. Odvolací soud následně rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil. Soudy nižších stupňů se konkrétně dovolávaly § 519 starého občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) s tím, že obdobná úprava se v současné době vyskytuje v § 1971 současného občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.).

Dovolací soud zaujal opačný názor. Navázal tak na svoji předchozí judikaturu, podle které je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu spočívající v zaplacení vyšší daně z příjmů, pokud zaměstnanci vznikla povinnost k zaplacení vyšší daně jen proto, že zaměstnavatel vyplatil zaměstnanci jednorázově náhradu za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti za delší časové období, přičemž tato náhrada byla již po splatnosti. Stejný závěr aplikoval i ve vztahu k jednorázově vyplacené dlužné mzdě za delší období, kdy zaměstnanci vznikla škoda spočívající v zaplacení solidárního zvýšení daně z příjmů v důsledku porušení povinnosti zaměstnavatele vyplácet mzdu postupně v termínech splatnosti.

Na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že zaměstnanci byly současně vyplaceny zákonné úroky z prodlení převyšující solidární zvýšení daně. Nejvyšší soud v této souvislosti vysvětlil rozdíl mezi škodou vzniklou samotným prodlením a škodou vzniklou následkem nesplnění povinnosti zaměstnavatele vyplácet mzdu průběžně. Zákonné úroky z prodlení kompenzují pouze prvně uvedenou škodu, jejíž podstatou jsou ztráta hodnoty peněz v čase a nemožnost s penězi v daném období nakládat. Škoda spočívající v zaplacení solidárního zvýšení daně proto není kryta zákonnými úroky z prodlení, a zaměstnavatel se tedy příslušných ustanovení nemůže dovolávat.

Se závěry Nejvyššího soudu se autoři zcela ztotožňují. Dovolací soud komentovaným rozhodnutím vhodně navázal na svůj dříve vyslovený názor týkající se náhrady za ztrátu na výděлку po skončení pracovní neschopnosti. Uplatnění shodných úvah i ve vztahu k jednorázově vyplacené dlužné mzdě se jeví logickým, přičemž tyto úvahy odpovídají také obecným principům vzniku povinnosti k náhradě škody. Zaměstnanec přitom s vyšší daňové povinnosti nemůže nic udělat (vyplývá ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů), a v tomto případě je zcela evidentní, že zaměstnavatel porušováním své povinnosti platit zaměstnanci mzdu způsobil zaměstnanci další škodu v tom, že musel odvést vyšší daň. Tím se jeho majetek „zmenšil“ více, než bylo nutné, což představuje jeden z případů, který nauka i praxe pokládá za vznik škody (majetkové újmy).

JUDr. Radim MARADA,

advokát v trvalé spolupráci s Mgr. Michalem Vrajikem

Mgr. Karolina KOZÁKOVÁ,

advokátní koncipientka

VÍTE, ŽE...

...NA WWW.ANAG.CZ NALEZNETE ÚPLNÝ PŘEHLED OBSAHŮ VŠECH DOSUD VYDANÝCH ČÍSEL ČASOPISU MZDOVÁ ÚČETNÍ?

V názvech článků lze rovněž vyhledávat podle klíčového slova a filtrovat podle autora, roku či kategorie témat.